

Turreferat 2019

Vårtur til Dammane på Sundby, onsdag 1. mai.

Turleder og referent: Christian Kortner.

11 spreke og våryre entusiaster møtte opp på parkeringsplassen ved Sundby sykehjem i godt vårvær, nesten sommer.

Herfra er det kort vei ned til Dammane og vi gikk en tur rundt disse først og så en avstikker opp i skogen etterpå før vi avsluttet med mat og kaffe på noen benker rett ved den ene dammen. Underveis kunne vi høre friske marsjer fra et korps som spilte i nærheten. Ikke ofte vi har slikt akkompagnement på en blomstertur!

Vi fant ganske mange planter i blomst og noen som var nesten i blomst.

Av arter nevner vi i tilfeldig rekkefølge vårmarihand *Orchis mascula*, bekkeblom *Caltha palustris*, fingerstarr *Carex digitata*, hengeaks *Melica nutans*, skavgras *Equisetum hyemale*, liljekonvall *Convallaria majalis*, løvetann *Taraxacum officinale*, hvitveis *Anemone nemorosa*, blåveis *Hepatica nobilis* (*Anemone hepatica*), knollerteknapp *Lathyrus linifolius*, skogfiol *Viola riviniana*, lind *Tilia cordata*, engkarse *Cardamine pratensis*, markjordbær *Fragaria vesca*, kirsebær *Prunus cerasus*, korsknapp *Glechoma hederacea*, bukkeblad *Menyanthes trifoliata*, fuglestarr *Carex ornithopoda*, dvergmispel *Cotoneaster integerrimus*, bulkemispel *Cotoneaster bullatus*, akeleie *Aquilegia vulgaris*, vårpenggeurt *Noccaea caerulea*, perleblom *Muscari botryoides*, vinterkarse *Barbarea vulgaris*, gjøkesyre *Oxalis acetosella*, hårfrytle *Luzula pilosa*, engfiol *Viola canina*, engrapp (kanskje) *Poa pratensis*, firblad *Paris quadrifolia*, blåbær *Vaccinium myrtillus*, kantkonvall *Polygonatum odoratum*, sennegras *Carex vesicaria*, barlind *Taxus baccata*, hegg *Prunus padus* og leddved *Lonicera xylosteum*. I tillegg så vi sommerfugler som sitronsommerfugl *Gonepteryx rhamni*, aurorasommerfugl *Anthocharis cardamines*, hvit c *Polygonia c-album* og sørgekåpe *Nymphalis antiopa*. En boksanger *Phylloscopus sibilatrix* underholdt oss i skogen med sine hvirvlende triller, beskrevet som en mynt som snurrer på et hardt underlag.

Etter turen reiste noen av oss ned til Grønåsen ved Kragerø for å se på blant annet søstermarihand *Dactylorhiza sambucina*, buskvikke *Hippocrepis emerus* og raggarve *Cerastium brachypetalum*, men det er en annen historie.

Tur til Teigen ved Fjellvannet, søndag 19. mai.

Turleder og referent: Bjørn Erik Halvorsen.

8 personer møtte opp ved Modammen. Været var overskyet fra morgenen, men sola dukket opp i løpet av turen, slik at det ble en fin og varm maidaag. Vi kjørte 5 km nordover til bommen på skogsbilveien der vi parkerte.

Langs veien opp til nordre Teigen gikk vi forbi dekorativ maigull *Chrysosplenium alternifolium*, knollerteknapp *Lathyrus linifolius*, skogfiol *Viola riviniana*, bekkeblom *Caltha palustris*, vårskrinneblom *Arabidopsis thaliana*, vårpenggeurt *Noccaea caerulea* og hvitveisen *Anemone nemorosa* sto fortsatt i fin blomstring. Tysbasten *Daphne mezereum* var blomstret av, og vi oppdaget firblad *Paris quadrifolia* og smørbukk *Hylotelephium maximum* i knopp. En siste blomstrende blåveis *Hepatica nobilis* dukket opp. Etter en kort stopp ved nordre Teigen fortsatt turen videre oppover, og det dukket opp blomstrende vinterkarse *Barbarea vulgaris*, tiriltunge *Lotus corniculatus*, myrfiol *Viola palustris* og jonsokkoll *Ajuga reptans*. Koordinatene ble notert på 2 felt med spirende hagelupin *Lupinus polyphyllus*. Vi fortsatte videre på traktorveien sydover. Bakkene ble brattere, og det ble en kaffe/te-stopp underveis. Det dukket etter hvert opp en rikere flora med piggstarr *Carex muricata*, nyresoleie *Ranunculus auricomus*, skogstorkenebb *Geranium sylvaticum*, maiblom *Maianthemum*

bifolium og liljekonvall *Convallaria majalis*. Ved Sørteigen fant vi et sted med flott utsikt vestover, og koste oss i solskinnet der. En runde i området bød på rød jonsokblom *Silene dioica*, flott vårerteknapp *Lathyrus vernus*, engfiol *Viola canina*, skogstjerneblom *Stellaria nemorum* i knopp og mer jonsokkoll *Ajuga pyramidalis*. Koordinatene på en høy tysbast *Daphne mezereum* ble notert. Deretter returnerte vi ned til bilene.

Søstermarihand-helg i Telemark, fredag 24. mai – søndag 26. mai.

Turledelse ØLA.

Erstatningstur til Blika, søndag 26. mai. Turleder og referent: David Mundal.

På grunn av lav påmelding ble denne helgen avlyst. Men det ble satt opp en erstatningstur på søndag. Referat:

Vi var 8 stk som møttes i Svartdal kl. 10:00 tok turen opp til Blika denne søndagen. Vi hadde oppholdsvær med solgløtt og håpet på å se flott blomstring av søstermarihand. Vi måtte innrømme at plantene i år var fåtallige og små og var nok også påvirket av tørkesommeren i fjor. Vi fikk imidlertid se en del andre fine vårplanter, og stemorsblomstene var de som preget tørrbakkene mest i år. Vi fikk se skudd av brudespore som ikke var kommet så langt enda og en del løvetann var også dominerende i engene. Det vi la særlig merke til var alle de migrerende sommerfuglene som vimset rundt oss overalt denne dagen. Det var admiraler og tistelsommerfugler som var kommet med en varmebølge fra Sør-Europa og utover dagen la vi merke til kålsommerfugler, neslesommerfugler og en hel del andre insekter som var på næringssøk i engene her oppe. Vi hadde en fin rast med kaffe og niste på Blika øvre, også kalt Laukreini, før vi vendte tilbake til bilene på Mellomblika.

Kveldstur til Rustan, tirsdag 28. mai.

Turleder og referent: Bjørn Erik Halvorsen.

11 personer møtte opp ved Lensmannsseter. Det var noen truende skyer, men vi unngikk bygene, og det ble en fin kveld. Christian hadde gått stien opp fra Gjerpensdalen, og kunne vise fram blankstorkenebb *Geranium lucidum* fra turen.

Vi gikk bomveien inn til Gaupåsen, og vi kunne glede oss over vakker blomstring.

Skogstorkenebb *Geranium sylvaticum*, rød jonsokblom *Silene dioica*, tannrot *Cardamine bulbifera* og tyrihjelms *Aconitum septentrionale* var eksempler på planter som ble omtalt. Ved Gaupåsen kom vi forbi knauser med fin stemor *Viola tricolor*. Vi vurderte starr som sto ved de små dammene, men det var litt for tidlig å konkludere på artsnavn. Vi fortsatte på stien mot Rustan. Flekkmura *Potentilla crantzii* var kommet i blomst, sammen med snauveronika *Veronica serpyllifolia* og tveskjeggveronika *Veronica chamaedrys*. Marianøkkeblom *Primula veris* var avblomstret. Kuene på beite betraktet oss mens vi gikk forbi.

Inne ved Rustan dvelte vi ved en tredje veronika, som vi var usikre på om var vårveronika *Veronica verna* eller bakkeveronika *Veronica arvensis*. Det ble tatt belegg, som siden skulle bringes til Reidar Elven. Analyser av behåring på stengelen tyder på bakkeveronika. Det ble også spørsmål om ei buske, som vi konkluderte med at var berberis *Berberis vulgaris*. Hvitveisen *Anemone nemorosa* og hegg *Prunus padus* var i sen blomstring, og skogsvinerot *Stachys sylvatica* var i knopp.

Når vi begynte på bakkene opp til Rustankollen, valgte 4 personer å gå tilbake til parkeringsplassen. Vi søkte etter moskusurt *Adoxa moschatellina*, uten at den ble påvist. Denne bratte stien går gjennom mengder av myske *Galium odoratum*. Mat-rasten ble tatt på benkene på utsiktspunktet på toppen. Det var en herlig kveld med utsikt mot Gjerpensdalen.

Etterpå gikk vi stien tilbake til bilene, og vi kunne glede oss over fin fuglesang underveis. En svært gammel selje *Salix caprea* ble beundret.

Kveldstur til Kjerringvik, onsdag 12. juni.
Turleder og referent: Tor Harald Melseth.

6 deltakere møtte på Skottebrygga og vi kjørte i samlet flokk til Kjerringvik som ligger helt sydøst i Larvik kommune. På forhånd hadde turleder vært nede i tettbebyggelsen for å finne en egnet parkeringsmulighet. Siden vi ennå ikke hadde det helt store rushet av hyttefolk og turister var parkeringsplassen nesten tom for biler.

Vi la deretter turen langs merket bomvei i vestlig retning. Ganske triviell flora i veikanten her, men en art som grå sølvmyr, *Potentilla neglecta*, var det nok flere som ikke kjente til fra før. Ute på en brakkåker vokste det en god bestand av en gåseblom. I denne slekta er det 3 hvitblomstrende arter å velge mellom, men vi falt vel ned på hvit gåseblom, *Anthemis arvensis*. Her ble det tatt belegg, så det er en viss mulighet for at denne vil bli ombestemt seinere. I samme brakkåker vokste også noen individer av åkervikke, *Vicia sativa ssp. segetalis*, også denne ny for flere av turdeltagerne.

Turen gikk deretter videre mot den østlige siden av Fjellvikbukta der det stod noen benker. Vi tok da rasten under litt kalde og hustrige værforhold.

Turen tilbake gikk gjennom løvskog der bunnen var totalt dekket av ramsløk, *Allium ursinum*. I veikanten her fant vi også den lille, elegante grasarten lundhengeaks, *Melica uniflora*, som har en god utbredelse i dette området og i kyststrøk mot Ula, men som vi på vestsiden av Larviksfjorden kun finner på en eneste lokalitet på Brunlaneskysten. Vi noterte totalt 132 karplanter på denne turen. For komplett artsliste se artsobservasjoner.no.

Tur til Diplene ytre Siljan, lørdag 22. juni.
Turledere: Harald Stendalen og Tore Fagertun. Referent: Harald Stendalen.

Frammøte var Autoen i Midt Siljan kl. 11.00. Vi ble 10 personer og kjentmann var Tore Fagertun. Veien gikk inn mot Kiste, Holt og østover mot Vestfold fylke, nå Larvik kommune. Veien gjennom området var dominert av pågående skogsdrift og ikke helt lettkjørt. Etter råd konsentrerte vi første del av turen til å gjelde ett av tre små vann, nemlig Elgtjenndiplene.

Markene rundt var ikke lett tilgjengelig med bløt myr, dype hull og smårenner. Så ut til å være et lite besøkt område! Botanisk sett ganske ordinært, med mye pors, soldogg og hvite nøkkeroser. Maten ble fortært på en idyllisk odde på østsida nær vei.

Del to: Vi stakk innom nattfiolfeltet syd for Moholt grendehus. Tørke i fjor hadde fart hardt med denne normalt flotte lokaliteten, kun ca. 20 stk. i blomst. Vi håper dette stedet vil komme til hektene ved normale sommere i åra som kommer.

Del tre: Tore ledet oss vestover på andre sida av Siljandalen inn på Auretjennveien mot Skarvetjenn. Vi håpet på et mulig funnsted for smalmarihand, men kun flekkmarihand var å skue på den aktuelle myra ved navn Høystakkmyra. Fint vær, stor takk til vår kjentmann!

Tur til Vindsjådalen i Bondal, søndag 28. juli.
Turleder og referent: David Mundal.

Denne gangen var vi 5 stk som fant veien til møtestedet i Sauland kl. 10:00. Vi kjørte videre til Bondal og passerte bommen inn til Vindsjådammen og var i Vindsjådalen kl. 11:00. Her

måtte vi vade over bekken fra Vindsjøen som var litt stor p.g.a. av utslipp fra dammen der, da de var i ferd med å utføre en del damutbedringer i området. Vi klarte det fint og gikk en god tur innover mot Hellebua som ligger ca 4 km inn mot Vindeggen. Vi stoppet etter om lag 2 km hvor vi kom over en rikmyr med en god del interessante arter. Vi kan nevne snøsøte, gulsildre, søterot, fjellfrøstjerne, sveltull, bjørnebrodd, dvergjamne, fjellveronika, smørtelg, blankstarr, hestespreng, fjellburkne. Vi hadde en flott rast med utsikt over Vindsjøen og Hellebua før vi dro hjemover igjen. Turen var litt lengre enn vanlig og vi gikk vel i alt ca 6 kilometer i kupert terreng med rolig tempo i flott vær gjennom vidunderlig fjellterreng og tilsvarende utsikt på toppene. Vi var tilbake ved bilene ca 16.30 og hadde da vært i terrenget i 5 timer og 30 minutter.

Tur til Lofthaugtjenna i Sannidal, lørdag 3. august. Turleder og referent: Jan-Åge Pedersen.

7 deltakere møtte opp på denne fine sommerdagen.

Lofthaugtjenna var målet, den var lite undersøkt, kun noen få funn som myrkongle og vanninsektene stavtege og vannskorpion fra lokale personer.

Områdene rundt er preget av gårdsbruk og en bratt utilgjengelig ås i sør, Skarknuten, som er næringsrik, med rik flora som blåveis, trollbær, myske, skjellrot og huldreblom m.m, som er registrert der.

Vi håpet det kunne gi noen spennende funn i Lofthaugtjenna.

Det var noe vanskelig fremkommelig enkelte steder og et par elektriske gjerder måtte forseres, men som gikk uproblematisk.

Myrkongle ble sett tre steder i tjenna, men ellers var det mest vanlige planter.

Vi hadde en fin rast på en fjellnabbe som tidligere har vært brukt som badeplass, før vi gikk over til Torsdal og ut mot Sannidal skole og tilbake til fremmøtestedet.

Noen av plantene som ble registrert:

Myrkongle, klourt, mjølkerot, vassgro, dikeforglemmegei, åkersvinerot, brønnkarse, kjempespringfrø, grøftesoleie, myrhatt, tranehals, brønnkarse, gul nøkkerose, svaleurt og nattlys.

Ballastplantetur i Brevik, onsdag 7. august. Turleder og referent: Bjørn Erik Halvorsen.

4 personer møtte opp ved Brevik jernbanestasjon. Vi var inne i en periode med bygevær, men heldigvis ingen byger i Brevik denne ettermiddagen og kvelden. Men, en relativt sur vind måtte vi tåle.

Etter å ha sett på tarmvriasal *Sorbus torminalis* (den var veldig skranten etter tørkesommeren 2018) og svensk asal *Sorbus intermedia* i parken, begynte vi å gå langs det tidligere jernbaneområdet. Vi fant småtorskemunn *Chaenorhinum minus*, hestehamp *Conyza canadensis*, murtorskemunn *Cymbalaria muralis*, murburkne *Asplenium ruta-muraria*, markmalurt *Artemisia campestris*, rødkjeks *Torilis japonica*, legesteinkløver *Melilotus officinalis*, hvitsteinkløver *Melilotus albus*, engknoppurt *Centaurea jacea*, skogflatbelg *Lathyrus sylvestris* og såpeurt *Saponaria officinalis*.

Vi fulgte Trosvikveien mot sentrum, og passerte bergflette *Hedera helix*, tettstarr *Carex spicata*, åkermåne *Agrimonia eupatoria*, krattslirekne *Fallopia dumetorum* og skogskjegg *Aruncus dioicus*. Nede i sentrum dukket hundepersille *Aethusa cynapium* (trolig hagehundepersille *ssp. domestica*) og svaleurt *Chelidonium majus* opp.

Etter en iskremstopp fortsatte vi ut på øya (Sylterøya) og videre ut mot Banken. Vi fikk se lakrismjelt *Astragalus glycyphyllos*, stormure *Potentilla recta*, russemure *Potentilla intermedia*, steinsennep *Diplotaxis tenuifolia*, piggstistel *Carduus acanthoides*, småstorkenebb *Geranium pusillum* og klistersvineblom *Senecio viscosus*. Vi så ekte malurt *Artemisia absinthium* ved bakken innenfor Banken og langs Øvregate. Vi fant lodnestorkenebb *Geranium molle* ved utsiktepunktet og det dukket opp en hageflykning av hageormehode *Echium plantagineum*.

Matrasten ble på en benk ved kirken. Vi fulgte bryggene tilbake til Brevik jernbanestasjon, og underveis passerte vi robinia *Robinia pseudoacacia* (ny buske fra nedsaget tre), legekattost *Malva sylvestris*, hvitrot *Laserpitium latifolium*, matrem *Tanacetum parthenium* og en stor bestand av skogflatbelg *Lathyrus sylvestris*.

Tur til Hjuksevelta, søndag 11. august.

Turledere: Jorunn Simones og Christian Kortner. Referent: Christian Kortner.

Utrygt vær var antakelig hovedårsaken til at kun 5 personer møtte fram. Vi var heldige og fikk nesten ikke noe nedbør underveis selv om det regnet godt like før og etter turen.

Vi startet med å gå en runde nær riksveien for å beundre en voksende bestand av sikori *Cichorium intybus* som ser ut til å trives utmerket i de lune, sandige og solrike veikantene i området. Riktignok med litt lukkede blomster siden det nylig hadde regnet. I år har heller ikke veg(u)vesenet helt umotivert og unødvendig slått veikantene på stedet slik de har de siste par årene! Ellers er det i området en kjempestor bestand av ullurt *Logfia arvensis*. Ullurt er på rødlista, dog i laveste kategori (NT). Av andre arter i området kan vi nevne norsk mure *Potentilla norvegica*, russemure *Potentilla intermedia*, gullkløver *Trifolium aureum*, veitistel *Cirsium vulgare* og et forvillet eksemplar av svarthyll *Sambucus nigra*. Dessverre er det også mye her av taggsalat *Lactuca serriola*, svartelistet i høyeste fareklasse, og den er i full spredning. I Telemark er den kjent fra industriområdene i Porsgrunn og Rafnes men så vidt vi vet ikke sett innover i fylket før vi fant den her for et par år siden. Det spørs om ikke vi burde ta et krafttak for å hindre videre spredning men det blir litt av en jobb!

Etter denne runden kjørte vi de få meterene ned til Heddalsvannet og gikk en runde her. Av arter som kan nevnes er kvass-starr *Carex acuta*, pors *Myrica gale*, revebjelle *Digitalis purpurea*, gjeldkarve *Pimpinella saxifraga* og dunkjempe *Plantago media*. I tillegg også svartelistete arter som moskuskattost *Malva moschata* og rynkerose *Rosa rugosa*. Et lite eksemplar av gul lerkespore *Corydalis lutea* ble også funnet nær båthavna. Det er et kjempeflott friområde med strand her nede ved Heddalsvannet og vi fant oss en plass under tak med solide benker for å innta litt niste og kaffe. Veldig kjekt med tak siden det nå begynte å yre litt igjen!

Turen ble avsluttet med en svipp inn til Notodden og Telemarksgalleriet. Når vi passerte sikoribestanden kunne vi se at de hadde åpnet seg mer og viste fram den flotte lyseblå fargen sin.

Sopptur, søndag 8. september.

Turleder: Esther Broch. Referent: Christian Kortner.

5 møtte fram på parkeringen ved Lietorvet med soppkurvene klare. Etter en kort rådslagning ble vi enige om å kjøre til Svartangen, gamle setervoller som ligger mellom Skifjell og Jarseng. Området blir fortsatt benyttet til beiting så noen strømgjerder (uten strøm nå) måtte forseres. De fleste valgte gummistøvler som fottøy siden det var bløtt i terrenget etter mye

regn. Det er mye sopp i år men området der vi gikk i er kanskje ikke der det er aller mest matsopp. Vi gikk langs jordkantene innover og så inn i skogen vest for jordene. Terrenget er ganske kupert men hva gjør vel det med bare unge spreke mennesker.

Av arter vi fant kan nevnes svartriske, bladgelesopp, svovelriske, traktkremle, kantarellvokssopp, gul vokssopp, ametystsopp, rød fluesopp, ringløs fluesopp (både grå og brun), granklubbesopp og eseløre.

Av arter vi plukket til mat nevner vi noen ytterst få steinsopp (de fleste var gamle og råtne), traktkantarell, noen gode kremler, rødgul piggsopp og en flott bestand av riddermusserong (den som vokser med osp).

I siste kompendium for soppakkyndige er riddermusserong nå fjernet som matsopp etter et antatt forgiftningstilfelle i Frankrike men det er neppe nødvendig å unngå denne. Det sies at vedkommende hadde spist mange kilo riddermusserong over flere dager og det kan vel neppe sies å være heldig uansett hva man spiser! Den er riktignok, som det står i soppboka til Bo Nylén, en lekkerbisker.

I et fuktig søkk vokste en stor bestand av den ikke veldig vanlige planten myrkongle.

Blomstrende skogfiol ble også sett, litt utenfor sesong kan vi vel si...

Mat og kaffe ble inntatt på en liten «holme» ute på jordene etterpå, i godt vær og med god utsikt. En musvåk og flere nøtteskriker ble observert. Det er for øvrig også et godt nøtteår så vi plukket noen få hasselnøtter. Kjernene fyller nå nøttene helt og begynner å bli modne. Et par-tre uker til nå så er vi der!